

E-BOOK

IAM IN HET ONDERWIJS.

Wie mag waarbij?

Productie van:
Randolf Broer | Enterprise Engineer IAM
Jessica Blijleven | Marketing & Communicatie Specialist
Oktober 2026

SPEYK

INHOUDSOPGAVE

01 Waarom IAM op de bestuursagenda hoort.

02 IAM als fundament onder het Normenkader IBP.

03 De digitale identiteit.

04 Waarom IAM in het VO extra lastig is.

05 Van instroom tot uitstroom.

06 IAM als cybersecuritymaatregel.

07 Governance en eigenaarschap.

08 Van IAM naar IGA.

09 Praktijkvoorbeeld 1: de nieuwe docent.

10 Praktijkvoorbeeld 2: het nieuwe schooljaar.

11 Zo kijkt SPEYK naar IAM.

12 Vijf vragen die je moet kunnen beantwoorden.

WIE MAG WAARBIJ OP JOUW SCHOOL?

Tien jaar geleden was dat een vraag voor de systeembeheerder. Vandaag bepaalt het antwoord of je school veilig, werkbaar en aantoonbaar in control is. En dat maakt het een bestuursvraag.

WAT DE DRUK OPVOERT:

- Steeds meer digitale leermiddelen.
- Grote groei aan cloudplatformen.
- Uitwisseling van gegevens verhoogd.
- Steeds meer cyberdreigingen.
- Gebruikers die verwachten dat alles gewoon werkt.
- Strengere eisen vanuit wet- en regelgeving.

Daarom: Digitale identiteit is geen IT-klusje meer. Het is een strategisch vraagstuk.

VOLDOE JIJ?

Het Normenkader IBP vraagt dat je weet wie toegang heeft, waarom, en dat je dat kunt laten zien. Zonder Identity & Access Management (IAM) wordt dat een eindeloze Excel-exercitie.

IAM ONDERSTEUNT DIRECT BIJ:

- Toegangsbeheer.
- Accountbeheer.
- Functiescheiding.
- Logging en controle.
- Eigenaarschap.
- Aantoonbaarheid.

ZONDER VOLWASSEN IAM?

- Voldoe je lastig aan de eisen uit het normenkader.
- Heb je beperkt zicht op wie waar bij kan.
- Leun je zwaar op handmatig beheer (en dus op geluk).

IAM is geen technisch speeltje. Het is een van je belangrijkste beheersmaatregelen.

MEER DAN EEN ACCOUNT.

Een account is een inlognaam. Een identiteit is een persoon, met een plek in je organisatie.

Een identiteit bestaat uit:

- Persoonsgegevens.
- De relatie met de organisatie.
- De onderwijscontext.
- Status en geldigheid.

In het VO kom je onder meer tegen: leerlingen, docenten, mentoren, teamleiders, ondersteunend personeel en externe medewerkers. Vaak ook in combinaties: de docent die ook mentor is, de teamleider die nog lesgeeft.

WAAROM DIT ERTOE DOET:

- Toegang volgt de persoon, niet het account.
- De identiteit staat centraal, niet de inlognaam.
- Rommelige brongegevens? Dan krijg je rommelige toegang. Datakwaliteit bepaalt de kwaliteit van je IAM.

"Ik neem de klant mee in het proces om hun eigen werkwijze te leren kennen. Het is mooi om te zien hoe de klant gedurende de implementatie meegroeit met dit proces."

- Randolf Broer, Technisch Business Consultant SPEYK

Lees het klantverhaal van VCOG

EEN VO-SCHOOL STAAT NOOIT STIL.

Elk jaar schuift de hele organisatie een plekje op. Je hebt te maken met een jaarlijkse dynamiek. Leerlingen gaan over naar een nieuw leerjaar - nieuwe lesgroepen, vakken en mentoren. Daar komt ook een organisatiorische complexiteit bij kijken:

1. **Meerdere locaties**
2. **Tijdelijke projecten en samenwerkingen**
3. **Gastdocenten en stagiairs**

Het is essentieel dat toegang automatisch kan worden aangepast aan veranderende omstandigheden.

STRIJD TEGEN HANDMATIGE TOEGANG.

Het handmatig beheren van toegang is een voortdurende race tegen de klok, waarbij de tijd uiteindelijk altijd de overhand zal hebben.

Dit houdt in dat processen geoptimaliseerd moeten worden om een soepele en efficiënte aanpassing aan nieuwe vereisten te waarborgen. Handmatige tussenkomst kan leiden tot vertragingen en fouten, wat de effectiviteit en veiligheid in gevaar brengt.

Daarom is het automatiseren van toegang een essentiële stap voor het waarborgen van een vlotte werking binnen een organisatie.

05 - VAN INSTROOM TOT UITSTROOM.

DE LEVENSCYCLUS VAN EEN IDENTITEIT.

Elke identiteit doorloopt een levenscyclus. Goed IAM regelt elke fase automatisch. Toegang beweegt mee, van dag 1 tot de laatste dag:

Instroom.
Accounts klaar op dag één.

Doorstroom.
Rechten automatisch aanpassen.

Uitstroom.
Toegang tijdig beëindigen.

ZONDER LIFECYCLEMANAGEMENT SLUIPT HET ERIN:

- Verouderde rechten die niemand meer herroept.
- Actieve accounts van mensen die al lang vertrokken zijn.
- Privilege creep: rechten stapelen zich ongemerkt op, jaar na jaar.

"Door Identity and Access Management automatisch in te richten, ervaren we een rustige overgang van het schooljaar én hebben we meer grip op de rechtenstructuur in de organisatie."

Nando, directeur IKC Het Anker

Wil je weten hoe SPEYK dit bij een vergelijkbare school heeft aangepakt? Je leest het in onze klantverhalen.

LEES ONZE KLANTVERHALEN.

ZE BREKEN NIET IN. ZE LOGGEN IN.

Je hoeft geen techneut te zijn om IAM te begrijpen. Maar een beetje achtergrond helpt. IAM bestaat uit vijf bouwstenen die samen zorgen voor een veilige digitale omgeving.

Multifactorauthenticatie (MFA).

Least privilege: niet meer rechten dan nodig.

Zero Trust: nooit blind vertrouwen, altijd verifiëren.

Extra bescherming van beheerders.

Tijdige deprovisioning: weg is ook echt weg.

STEL DEZE DRIE VRAGEN BIJ ELKE INLOG:

1. Wie ben je?
2. Kunnen we je vertrouwen?
3. Welke toegang heb je nodig?

DE IDENTITEIT IS DE NIEUWE BEVEILIGINGSGRENS.

Vroeger beschermde je je school met een stevige muur rond het netwerk. Maar leerlingen en medewerkers werken inmiddels overal: thuis, in de klas, op hun telefoon en in tientallen cloudapplicaties. Die muur bestaat niet meer.

Wat overblijft is één cruciale vraag: wie logt er in, en hoort die persoon daar ook echt? Beheer je identiteiten goed, dan sluit je de deur voor aanvallers die met een gestolen wachtwoord naar binnen willen wandelen. Doe je dat niet, dan laat je die deur op een kier staan.

07 - GOVERNANCE EN EIGENAARSCHAP.

IAM IS GEEN FEESTJE VAN ICT ALLEEN.

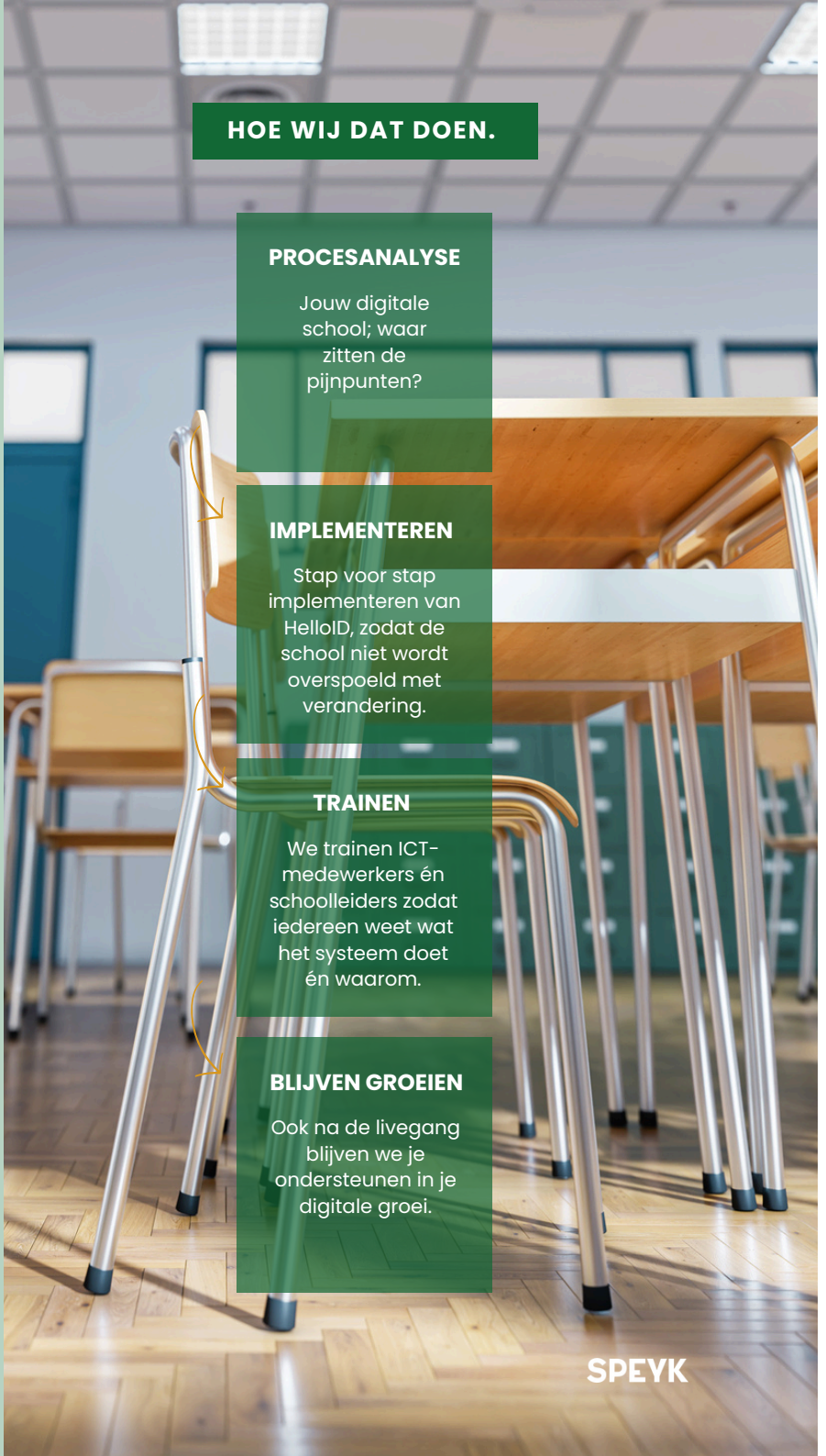
Iedereen die gegevens of toegang beheert, heeft een rol. Wie is verantwoordelijk? De onderwijsadministratie, HR, proceseigenaren, applicatie-eigenaren, ICT, security en het management.

GOEDE GOVERNANCE LEVERT OP:

- Heldere besluitvorming
- Controleerbare processen
- Minder uitzonderingen
- Meer aantoonbaarheid

GOUDEN REGEL:

Eerst afspraken, daarna automatiseren. Wie een rommelig proces automatiseert, krijgt sneller rommel.

WIE HEEFT ER NOG EEN SLEUTEL?

IAM zorgt dat de juiste mensen op tijd toegang krijgen. Mooi. Maar toegang heeft de vervelende neiging om te blijven hangen. De docent die vorig jaar aan een project meewerkte. De stagiair die allang weg is. De teamleider die van rol wisselde, maar zijn oude rechten gewoon meenam.

Daar komt Identity Governance & Administration (IGA) om de hoek kijken. IAM vraagt: wie krijgt toegang?

IGA VRAAGT DOOR:

- Waarom bestaat die toegang eigenlijk?
- Is die toegang nog steeds nodig?
- En welke risico's lopen we ermee?

Vragen die niemand graag stelt, maar die je bij een audit wél moet kunnen beantwoorden.

DE BOUWSTENEN VAN IGA:

Access reviews.
De periodieke opruimbeurt. Klopt alle toegang nog?

Recertificatie.
Eigenaren bevestigen opnieuw wie wat mag. Zo blijft eigenaarschap geen afspraak op papier.

Role mining.
Ontdek welke logische rollen al verscholen zitten in je bestaande rechten. Dan begin je niet bij nul.

Risicogestuurd beheer.
Niet alle toegang is even gevoelig. Richt je aandacht op waar het meeste kan misgaan.

Kortom: IAM opent de deur. IGA houdt bij wie er nog een sleutel heeft, en waarom.

EERSTE DAG VAN DE DOCENT.

Maandagochtend, 8.15 uur. De nieuwe docent wiskunde staat klaar voor zijn eerste les. Kan hij inloggen?

ZONDER IAM.	MET IAM.
Losse formulieren.	Account automatisch aangemaakt.
Meerdere beheerders aan de slag.	Direct in de juiste groepen.
Licenties uitzoeken en achteraf aanpassen.	Juiste licenties vanaf de start.
Wachten, bellen, nog eens wachten.	Vanaf minuut één productief.

NA DE ZOMERVAKANTIE.

Augustus. Honderden leerlingen schuiven een leerjaar op, lesgroepen worden opnieuw ingedeeld. Wie houdt dat bij?

ZONDER IAM.	MET IAM.
Handmatige wijzigingen.	Nieuwe leerjaren automatisch verwerkt.
Fouten in groepen.	Lesgroepen automatisch bijgewerkt.
Verkeerde rechten.	Leermiddelen direct beschikbaar.

BEGINNEN BIJ MENSEN.

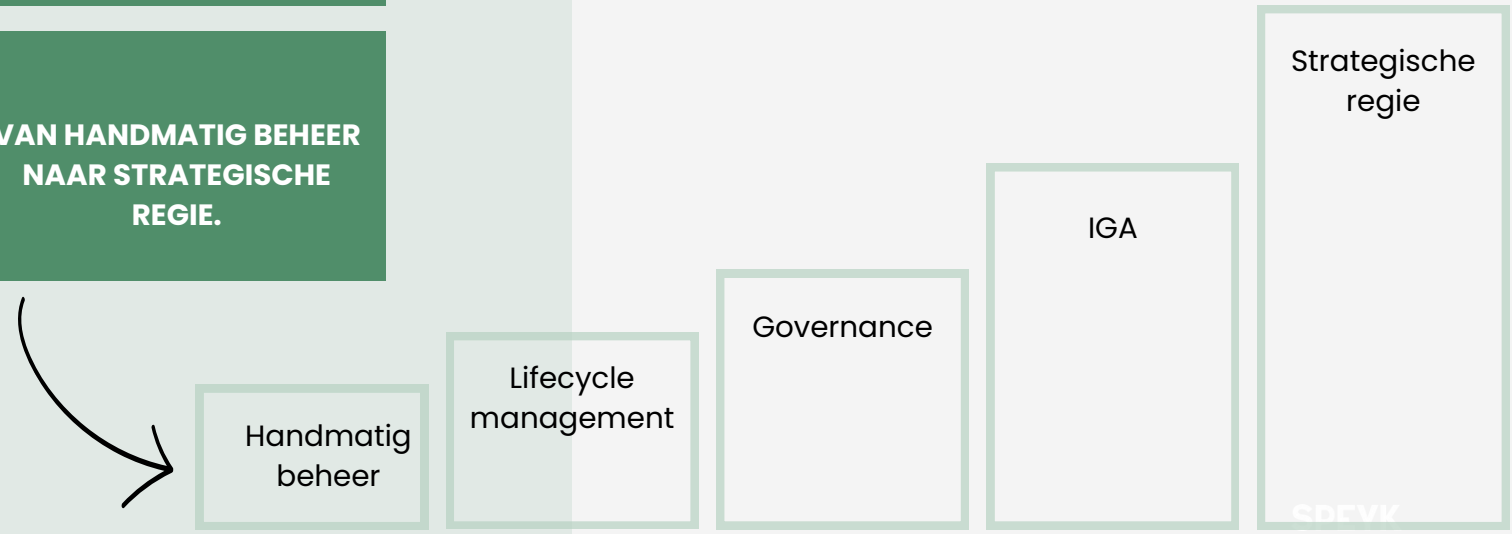
We beginnen nooit bij de tool. We beginnen bij je school.

EERST PROCESSEN, DAARNA TECHNOLOGIE.	**GOVERNANCE ALS BASIS.**
FOCUS OP HET ONDERWIJSPROCES.	**OPEN ARCHITECTUUR.**
STAPSGEWIJS GROEIEN NAAR VOLWASSENHEID.	**VAN HANDMATIG BEHEER NAAR STRATEGISCHE REGIE.**

Je hoeft niet in één keer bovenaan te staan. Elke stap levert direct iets op: minder handwerk, meer grip, betere aantoonbaarheid.

SPEYK helpt je met strategie, architectuur, implementatie en optimalisatie. Van eerste verkenning tot volwassen regie.

ZIT JIJ GOED?

Kun je ze voor elke gebruiker op je school beantwoorden? Dan zit je goed.

Twijfel je? Dan weet je waar je moet beginnen.

1. **Wie ben je?**
2. **Welke relatie heb je met de organisatie?**
3. **Waar mag je bij?**
4. **Wie heeft dat bepaald?**
5. **Hoe lang geldt die toegang?**

IAM is geen doel op zichzelf. Het is een randvoorwaarde voor veilig, beheersbaar en toekomstbestendig onderwijs.

KENNISMAKEN?

DE KOFFIE STAAT KLAAR.

Wil jouw school ook minder werkdruk, minder fouten, meer rust en processen die wél werken? Dan denken wij graag met je mee.

We geven een gratis quickscan, laten een demo zien van HelloID of kijken samen naar procesoptimalisatie binnen jullie school. Geen verkooppraatje, maar een eerlijk gesprek over jullie visie op onderwijs met een snufje tech.

PLAN EEN GESPREK.

Plesmanstraat 60 Veenendaal

0318 - 743 333

www.speykonderwijs.nl

Voor ieder kind het beste onderwijs vandaag en een eerlijke kans morgen!

SPEYK